

בעזהש"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

עקב

גליון תצ"ז

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718.298.3717 ולדקיש¹

בארץ ישראל (מספר טעל. חדש) 079.704.0017 ולדקיש¹

בענגלאנד (מספר טעל. חדש) 03.33015.0717 ולדקיש¹

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל

נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com

ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נوسیפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטעלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל

ולשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

פרשת עקב

אפילו בעקב צריך לשמור המצוות * שכר צחצוח המנעלים בערב שבת * הקב"ה מצרף את התשובה כאילו כבר נעשתה * מתנאי התשובה הוא 'קבלה טובה' * בכח שמחה זוכים להקבלה * כל מעשה קטן חשוב מאוד בזמן הגלות * כל מצוה נחשב שנעשה בשלימות * חיות האדם אינו בשביל הלחם או העבודה * אמונה ובטחון ממשיכים פרנסה * לא לבטוח בהשתדלות * הגביר שהתגאה ונשאר מחוסר כל * הסוסים שדימו עצמם כמלאכים * טבע האדם לומר כוחי ועוצם ידי וגו' * כל העצות וההחלטות הם מה' * המתחרט על מעשיו בעסקי פרנסתו אינו מאמין בה' * האדם דומה לתינוק המוטל בעריסה * הקב"ה מסבב כל הסיבות * עשירות גורמת להתקרב אל ה'

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוֹן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרָתָם
וַעֲשִׂיתָם אֹתָם וְגו' (ו, יב).

אפילו בעקב צריך לשמור המצוות

המחכימה, והוסיף ואמר, זהו
שאמר הכתוב 'והיה עקב
תשמעון', שאפילו 'בעקב' צריך
לשמור את המצוות ולעשותן.

שכר צחצוח המנעלים בערב שבת

אמנם לא רק בעקב רגלו מקיים
האדם המצוות, אלא
אפילו במנעלים שעל רגליו יכול
לקיים מצוה, ואף לקבל עליה שכר
רב, כגון כאשר מנקה האדם את
מנעליו לכבוד שבת קודש.

כאשר היה הרה"ק בעל צמח צדק
מליובאוויטש זי"ע ילד קטן
והתחיל ללמוד חומש אצל
המלמד, בחן אותו זקינו הרה"ק
בעל התניא זי"ע על תוכן לימודו,
ושאל אותו מהו פירוש הפסוק
'עקב אשר שמע אברהם בקולי'
(בראשית כו, ה), ענה הילד שאברהם
אבינו שמע את ציווי ה' אפילו
בעקב של רגליו... הרה"ק בעל
התניא נהנה מאוד מתשובתו

בספר רזין דאורייתא מביא מדרש פליאה, ישראל אינם יודעים השכר המגיע להם עבור נקיות המנעלים בערב שבת, שנאמר (שיר השירים ז, ב) 'מה יפו פעמך בנעלים', הה"ד (ישעיה כב, ז) 'ויקרא ביום ההוא לבכי ולמספר ולקרח ולחגור שק'.

גדול, שם התאכסן בביתו של מלמד עני, ובהיותו עייף ויגע רעב וצמא מטורח הדרך, התחיל למשש בכיסיו אולי ימצא שם כמה מטבעות, שבהם יוכל לקנות משהו כדי לשבור את רעבונו ולמלאות נפשו, אבל לא מצא בתרמילו פרוטה לפורטה רק אבן אחת.

ומביא בשם הרה"ק מאפמא זי"ע שיש לתמוה בביאור מדרש הלזו, שצריך להבין קשר פסוק זו של בכי ומספר לדרשת המדרש.

כאשר המלמד הבחין באבן היפה הנמצאת בידו, אמר לו שמע נא לעצתי, אקח אותך לסוחר גדול של אבנים טובות, כי לפי ראות עיני שווה אבן זה סכום גדול, ומה תפסיד אם תבוא עמי, אבל העני הנדכה דחהו בשתי ידיים, כי לא האמין לדבריו, ובפרט שהרעב גבר עליו למאוד, אבל המלמד המשיך להפציר בו עד שנתפתה לו, וילכו שניהם יחדיו לביתו של הסוחר והראו לו האבן הלזה, הסוחר אמר מיד שמוכן לקנותה בעד אלף רובל, העני עמד משתומם, והסוחר חשב שאינו מתרצה למכור האבן במחיר זה, ומיד התחיל להעלות את מחירה עד הון רב, העני בשמעו כל זאת הפיל עצמו ארצה והתחיל למרוט

והסביר במשל למה הדבר דומה, לגביר עצום שהתגלגל מזלו וירד מנכסיו ר"ל, והוצרך להיות חוזר על הפתחים מכפר לכפר ומעיר לעיר, פעם אחת בהיותו מסובב בדרכים, הגיע להר גדול שהיו שם אבנים נחמדים למראה, ומילא את תרמילו באבנים אלו, והמשיך ללכת בדרכו, אבל מחמת המשא הכבד של האבנים היה קשה עליו ההליכה, ועל כן השליך מדי פעם אבן או שנים, עד שהגיע לישוב

שבידו לעשות, שלא לדבר בשעת התפלה, לשמוע כל הברכה ולענות אמן, ונקיון המנעלים בערב שבת, שהם מכונים לאבנים טובות, וכאשר 'הלוך ילך' מזה העולם לעת פקודתו, 'ובכה' כי שם הוא מעוות שלא יוכל לתקן רחמנא לשיזבן.

הקב"ה מצרף את התשובה כאילו
כבר נעשתה

באוהב ישראל מפרש כוונת הפסוק באופן זה, 'והיה עקב תשמעון', היינו שהשי"ת הבטיח לנו, דבוכות שסופו של האדם לשמוע בקול ה', ולשמור ולעשות את כל המצות, 'ושמר ה' אלקיך לך את הברית וגו', ר"ל השי"ת ישמור לנו את הברית גם עתה, הגם שעדיין אין אנו ראויים לכך, אך עכ"ז מחמת שהוא צופה ומביט עד סוף כל הדורות, ויודע באמת שנשוב אליו בכל לבבינו לשמור ולעשות ככל אשר צונו, והרי הוא אצלו ית' כאלו כבר עשינו תשובה שלימה.

בשערותיו, וצעק במר נפשו, אוי לי, הלא כמה אבנים כאלו היו בדי, והשלכתי אותם אחרי גווי...

הנמשל הוא, בבוא האדם לעולם העליון אחר מאה ועשרים שנה, ובידו אין כל, כי אם מצוה אחת קטנה, היינו שצחצה את נעליו בערב שבת, ורואה איך שמרבים לו שכר עבור זה, במר תיילל נפשו, על עזבו כל המצוות הגדולים ולא פנה אליהם.

ולפי זה מתבאר המדרש היטב, שכאשר יראה האדם את שכר הגדול שיתנו לו עבור מצוה קטנה זו של צחצוח המנעלים בערב שבת, תיכף יקרא לעצמו בכי ומספר, על אשר לא פנה לעסוק בתורה ומצוות.

ובדרך זו פירש הרה"ק מאפטא זי"ע מה דאיתא במדרש, 'והיה עקב תשמעון' הה"ד (תהלים קכו, ו) 'הלוך ילך ובכה', כי רש"י פירש על 'והיה עקב תשמעון', אם המצות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון, דהיינו כל המצות הקלות

מתנאי התשובה הוא 'קבלה טובה'

בספר ישמח ישראל מביא בשם אביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, לפרש הני מקראי קודש, על פי המבואר בספה"ק כי מתנאי התשובה הוא ענין ה"קבלה", לשמוע לדברי המוכיח, היינו שיקבל על עצמו מהיום והלאה לעשות ככל אשר יאמר לו המוכיח.

וכן כתב ברבינו יונה על המשנה (אבות ג, ט) כל שמעשיו מרובים מחכמתו וכו', וכי האריך אפשר להיות מעשיו מרובים מחכמתו, אלא כיון שקיבל עליו לעשות מצות ה', הגם שלא ידע אותם, אלא שקיבל על עצמו באמת שמיד שיוודעו לו המצוות מיד יעשה אותן, נחשב לו כאילו כבר עשה כל מצוות ה'. וכן כתיב בדניאל (דניאל י, יב) 'מן היום הראשון אשר נתת אל לבך' וגו', היינו מעת הקבלה בלב לקיים את המעשים, נחשב כאילו כבר נעשו בפועל.

ובדרך זו מבאר דרשת חז"ל (ברכות זג, ב) על הפסוק 'ועתה

ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה' וגו', ומקשה בגמרא אטו יראה מילתא זוטרטא היא, ותירצו אין לגבי משה מילתא זוטרטא היא. ולכאורה קשה דאכתי לגבי כל ישראל אינו מילתא זוטרטא, רק למשה רבינו לבדו?! ומיישב שכוונת הכתוב הוא, 'כי אם ליראה', היינו 'הקבלה', שתקבל על עצמך לעשות את כל מצוות ה' וליראה מפניו, ועל זה מקשה הגמרא אטו יראה מילתא זוטרטא, דהיינו וכי יתכן לומר שקבלה אמיתית הוא דבר קטן?! ותירצו 'אין לגבי משה', היינו כאשר היה לעם ישראל מוכיח גדול כמשה רבינו, אשר דבריו היו כרשפי אש שלהבת ה', אזי 'מילתא זוטרטא היא', לכן היה בנקל אצלם לשמוע לקול מורם, ולקבל על עצמם לשמוע אל כל אשר יורה אותם, ומאז נחשב להם כאילו כבר הגיעו למדרגת יראה.

בכח שמחה זוכים להקבלה

וממשיך בלשונו הזהב ליתן עצה

הרעה ולעשות מצות ה' באמת, ברגע קמן יוכל להיות מיד צדיק, ועי"ז יהי' לבו בטוח בה' שבודאי יקבל תשובתו, ויהיה תמיד בשמחה, ומהשמחה והבטחון יבוא לקבלה האמיתית, ויזכה באמת לתשובה שלימה.

ובזה מפרש הכתובים, 'והיה עקב תשמעון' וגו', ודרשו חז"ל (ב"ר מב, ד) אין' והיה' אלא לשון 'שמחה', דהיינו שיהיה תמיד בשמחה, על אשר זכה להיות מעובדי ה', 'עקב תשמעון', אפילו שרק בסוף תשמעון בקול ה', ועכשיו רק תקבל עליך לילך בדרך הטוב והישר ולעשות את כל המשפטים האלה, אז בזכות השמחה והבטחון 'ושמר ה' אלקיך וגו' ואת החסד', תזכה להחסד הגדול ולעשות תשובה באמת.

כפ מעשה קטן חשוב מאוד בזמן הגלות

בתפארת שלמה מאריך כאן בדברים נפלאים

דבאלו מקראי קודש נרמז חיזוק גדול לבני ישראל בעת גלותם,

טובה איך לזכות לקבלה טובה שתהא בר קיימא, וזה לשונו: עיקר ותועלת גדול ועצה היעוצה כדי לזכות לקבלה ההיא, הוא לבל יהיה חלילה בעצבות על כל אשר עשה, רק להיות שש ושמה על אשר זכה להיות מעם ה' הרחמן, אשר ברוב רחמיו וחסדיו חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח בשום מקום וזמן ח"ו, וברוב אהבתו אלינו נתן לנו רפאות תעלה לכל החטאים היא התשובה, שברגע קמן יש קבלה טובה יוכל להיות בריה חדשה בקמן שנוצד.

ומעתיק על זה דברי הרמב"ם ז"ל (הלכות תשובה פ"ז ה"ו) אמש היה זה שנאו ומשוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד. וכן מבואר מלשון הגמרא (קידושין מט, ב) המקדש את האשה על מנת שאני צדיק מקודשת, שמא הרחר תשובה בדעתו.

ולכאורה ראייה מכאן, אם 'מקבל' על עצמו לשוב מדרכו

היום באין מנוס, לכך מעט
ההארה לקדושה פועל יותר ויותר,
כי מה נעשה עתה בגלות המר
הזה שאין בנו כח לכוון לבבינו
כנכון, לכן גם מעט הארת
הקדושה דוחה הרבה מהסטרא
אחרא, כי מעט מן האור דוחה
הרבה מן החשך. אשר ע"כ ראוי
לכל איש לקום בכל עוז,
להתעודד ביראת ה' בעת הזאת
אשר כביכול המלך עומד ומצפה
פתח השער לדופקי בתשובה
לקבלו באהבה.

משל למה הדבר דומה, לזמן שיש
מחסור ורעבון בעולם, שאז
נמכרת גם סחורה רעה, אבל
בעתים טובות כאשר יש שפע
בעולם, סחורה רעה אינה נמכרת,
שאינן צורך בה.

ומפרש בזה הכתובים הנ"ל,
'והפיץ ה' אתכם
בעמים' באורך הגלות כנ"ל,
'ובקשתם משם את ה' אלקיך',
שאף אם תבקש בגלות מאת ה'
רק בקשה קטנה, 'ומצאת', מציאה
היא דבר חדש אשר לא חשב

גודל התועלת והחשיבות וערכה
של כל מצוה וכל מעשה קטן
שהם עושים, ואלו הם דבריו:

הנה תיבת 'עקב' הוא לשון 'סוף',
ורמוזו על עקבא דמשיחא
באחרית הימים בזמן הזה, כאשר
יתקיים בהם הכתובים (דברים ה, כו)
'והפיץ ה' אתכם בעמים וגו',
ובקשתם משם את ה' אלקיך
ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך
ובכל נפשך בצר לך ומצאוך כל
הדברים האלה באחרית הימים
ושבת עד ה' אלקיך' כנ"ל.

אמנם נכון לכל אדם להבין
ולדעת, כי בחשכות
הגלות האחרון כיום הזה, יקר מאד
לפני השי"ת ומקובל לפניו כל
בחינת התעוררות לעבדות לתורה
ולתפלה, אפילו שאינה כראוי
ובכוונה הגדולה כמו בדורות
הראשונים, ומעט מהעבדות חשוב
לפני הקב"ה כמו הרבה בימים
שלפנינו, יען כי בעוונותינו הרבים
גברה החשכות ועול הגלות, וכשל
כח הסבל מרוב הצרות וטרדות
הזמן, והסטרא אחרא רודף כל

לעשות המצוות כראוי וכיאות בכל
הכוונות הראויות לכוון, וזהו והיה
"עקב" תשמעון, אף אם יעשה
המצוות בלי דעת בבחינת עקב,
וכפירש"י המצוות שאדם דש
בעקביו, אעפ"כ נחשב הדבר
לפני הקב"ה כאילו זכה לייחד
כל היחודים בדעת השלימות.

ומוסיף בשם אביו הקדוש
זללה"ה, דאיתא
בירושלמי (שבת ה, ד) פרתו של רבי
אלעזר בן עזריה היתה יוצאת
ברצועה שבין קרניה שלא ברצון
חכמים, אמר רבי חייא פעם אחת
היתה יוצאת, והשחירו שיניו מפני
הצומות. ומבואר שם, שלא היתה
פרתו, אלא של שכנו היתה, ומפני
שלא מיחה נקראת על שמו.
והגה"ק רבי חיים וויטאל זי"ע שאל
את רבו האר"י הקדוש זי"ע, אם
בארזים נפלה שלהבת מה יעשו
אזובי קיר, ואנן מה נעני אבתריה.
השיב לו האר"י הקדוש, אנחה
אחת מעומק הלב בזמן הזה, יקר
וחביב בעיני ה' יותר
מהתעניתים והסיגופים של
הראשונים, מחמת גודל הסתרת

עליו מקודם, שמתוך הבקשה
המועטת שלך תמצא אח"כ יותר
ויותר.

וזהו פירוש הפסוק, 'והיה עקב',
אין 'והיה' אלא לשון שמחה,
דהיינו שבעקבתא דמשיחא יהיה
שמחה גדולה לפני השי"ת, 'אם
תשמעון את המשפטים האלה'
אפילו שאינו רק בחינת שמיעה
קטנה שלכם, 'ושמר ה' אלקיך לך
את הברית ואת החסד', ר"ל
ישמור לך את ההשפעה והחסד,
שכל מעשיך לא ילכו לסטרא
אחרא ח"ו.

כל מצוה נחשב שנעשה בשלימות

בחינה דומה לזו כתב גם בישמח
ישראל, כי 'עקב' מורה על
עקבתא דמשיחא, ומוסיף על כך
הסבר נאה, כי הדורות הקודמים
היו בבחינת "גופו" של אדם
הראשון, והדורות האחרונים הם
בבחינת סוף הרגלים של אדם
הראשון בבחינת 'עקב', והרגלים
הם רחוקות מן הראש, שזה מורה
על חשיכת זמן חגלות שבו הדעת
מעורבת מאוד, וממילא לא יוכלו

פירות, כי גם תפילתך תעלה ותבוא ותגיע לרצון לפני אדון כל.

וזהו שאמר דוד המלך (תהלים קיט,

לג) 'הורני ה' דרך חוקך

ואצרנה עקב', ר"ל שהתכוון לבקש

גם על עקבתא דמשיחא הנרמז

בתיבת 'עקב', כי דוד היה נשמת

כלל ישראל, כמו שאמר (שם קמה,

כא) 'תהילת ה' ידבר פי ויברך כל

בשר שם קדשו' וגו', וכנודע שדוד

המלך היה עושה ספר תהלים

עבור כל סוגי בני אדם, וכולם

יכולים למצוא את עצמם בספר

תהלים עד ביאת הגואל, ולזה אמר

'ויברך כל בשר' שם קדשו לעולם

ועד', דהיינו בכל מצב שיהיה

אפילו בבחינת 'כל בשר', דהיינו

שהוא שקוע מאוד בתאוות

גשמיות, ג"כ קולו נשמע בשמים.

הפנים שיש בדרות הללו, ואם

האר"י הק' אמר כך בדורו, קל

וחומר בן בנו של קל וחומר על

דורות אלו.

וממשיך שם הישמח ישראל,

ועיקר הדבר, אם

נתעורר בקרב ישראל אור

הפנימיות, ואש תבערת המצוות

תוקד על לבו, כל יאחר כלל וכל

ימתין לקיים עד אשר תהיה דעתו

זכה וצלולה.

ובזה מפרש הכתוב בפרשתינו (להלן

ז, יד) 'לא יהיה בך עקר

ועקרה', ודרשו חז"ל 'שלא תהא

תפלתך עקרה מלהוליד פירות',

היינו אל תאמר מה לי להתאמץ

בתפילה, וכי מה נחשבת תפילתי

נגד תפילת הראשונים, לזה אמרו

'לא יהיה בך עקר ועקרה' מלהוליד

וַיַּעֲנֵךְ וַיַּרְעֵכֶךְ וַיֹּאכְלֶךְ אֶת הַפֶּן וְגו' פִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לְבָדוּ

יְחִיָּה הָאָדָם פִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִּי ה' יְחִיָּה הָאָדָם (ח, ג).

הגאון בעל החפץ חיים זצ"ל

הסביר שיש אנשים שכל

חיות האדם אינו בשביל הלחם או
העבודה

בשביל זה חי האדם, אלא בשביל
'כל מוצא פי ה' יחיה האדם'.

בבחינה זו כתב בבית שמואל
אחרון (פרשת שמיני) לפרש

דברי חגמרא (ביצה טז, א) אמר רבי
זירא הני בבלי טפשי דאכלי
נהמא בנהמא, שאוכלים לחם כדי
שיהיו אוכלים אחר כך גם כן
לחם, ואינם משימים אל לבם
לעבוד את בוראם על ידי האכילה.

חייהם הם כדי ללכת לעבודה,
ולעבודה הם הולכים כדי שיהיה
להם מה לאכול, ואת האוכל הם
אוכלים כדי שיהיה להם כח ללכת
לעבודה, וכן הלאה, על זה אמר
דוד המלך (תהלים יב, ט) 'סביב
רשעים יתהלכון', הרשעים
נמצאים כל הזמן במעגל וברדיפה,
אחר אוכל, עבודה, אוכל, וחוזר
חלילה, ולזה רמזה התורה 'כי לא
על הלחם לבדו יחיה האדם', לא

אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנָה תֹאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר
כָּל בָּהּ וְגו' (ח, ט).

אמונה ובטחון ממשיכים פדנסה

שכתוב (בראשית כד, א) וזה' ברך את
אברהם 'בכל', ואיתא בזה"ק דא
רזא דמהימנותא (זהו סוד האמונה),
ואותו 'כל' נתן ליצחק, דהיינו
שמסר לו גם כן אותו רזא
דמהימנותא שיהיה לו אמונה
ובטחון בה', דבזה כלול כל
הברכות, כי ממילא כל ההשפעות
נמשכות מזה כנ"ל.

וזהו שמרמזת התורה ארץ ואמרה
אשר לא 'מסכנות', הוא לשון

בדגל מחנה אפרים מפרש בדרך
רמז, כי התורה מלמדת
אותנו שבכח האמונה והבטחון
נפתחים שערי השפע של פרנסה,
שכאשר יש לישראל בטחון
ואמונה, אזי כל הפרנסות
וההשפעות יורדות להם, כמו
שכתוב (בראשית כה, ה) 'ויתן אברהם
את 'כל' אשר לו ליצחק', כי
לאברהם היתה מידת 'כל', כמו

'חכמה' על דרך הכתוב (קהלת ט, טו) 'איש מסכן חכם', והיינו שלא תצטרך לתחבולה וחכמה על הפרנסה, אלא בלא שום תחבולה וחכמה 'תאכל בה לחם', 'ולא תחסר' היינו שלא יהיה לך שום דבר חסר, והטעם 'כל' בה, היינו שיהיה לך מידת 'כל', ומשם נשפעים כל ההשפעות.

לא לבטוח בהשתדלות

ומודעת זאת שהוא כלל גדול בהמשכת שפע פרנסה, כי לא בכח ולא בחיל ירבה איש את הונו ורכושו, אלא לפי האמונה והבטחון שבו, ואף כי ההשתדלות התירה התורה, אבל לא יעלה בדעתו שבהשתדלותו תלויה פרנסתו ורכושו, כי השתדלות האדם אינה מועילה, ואדרבה אם בוטח בה מפסיד.

ועל דבר זה אמר דוד המלך (תהלים לה, יא) 'כפירים רשו ורעבו ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב', רמזו כאן דבר נפלא, שהרי אם היו שואלים אותנו, מדוע בעלי חיים החלשים מוצאים את מזונם

בלי טרחה מרובה, כגון הנמלה ושאר רמשים, ואילו בעלי חיים החזקים הארי והדוב וכו' צריכים לשחר לטרף, הלא בודאי תהא תשובתינו, כי החלשים אינם יכולים להסתדר בכוחות עצמם, ובעלי חיים החזקים יכולים להסתדר בכוחות עצמם (שרודפים וצדים חיות אחרות).

אולם אין זו התשובה הנכונה, שהאמת הוא להיפך, בעלי החיים החזקים בוטחים בכוחות עצמם, וזה גורם שצריכים להתייגע לפרנסתם, לשחר לטרפם ולרדוף אחריהם להשיגם, ולהצליח לטרפם, שרק אז ארוחתם מוכנה בידם, אבל בעלי החיים החלשים שאינם בוטחים בעצמם, הקב"ה שולח את מזונם בלי שום טרחה.

וזהו שאמר דוד המלך ברוב חכמתו, 'כפירים רשו ורעבו' אלו הבוטחים על כוחם ועמלם, מתייגעים הרבה עד שיצליחו להשיג מזון להשקיט רעבונם, אבל 'דורשי ה' לא יחסרו כל טוב' אלו

בו לימוד ומוסר השכל עצום,
שאינ לו לאדם לבטוח ברכושו
ובממונו, כי ה' מוריש ומעשיר ואין
מידו מציל, והשתדלותו לא תועיל
בירו מאומה.

ברוסלאנד התגורר איש צדיק
ותלמיד חכם ושמו
רבי אליהו לידער זצ"ל, באחד
ממסעיו נודמן לו להגיע לעיר
אחת, והתאכסן אצל עשיר מופלג,
בעת שהותו בביתו שמע את בעל
הבית מדבר ביהירות ובגאווה, היות
והוא שולט על נכסי צאן ברזל
רבים, אין לו ממה לפחד, שאפילו
אם יאבד חלקם או יחרמו על ידי
הממשלה, עדיין ישאר בידו רכוש
רב. ר' אליהו נחרד מאוד למשמע
אזניו, וביקש מהעשיר שיחדל
מדיבוריו, כי ה' הוא מוריש
ומעשיר, אבל הגביר המשיך
בשלו, להתגאות ברוב עושרו
וממונו.

אחרי כמה שנים, עבר הצאר
ניקולאי בעיר מגוריו של
הגביר, ועבר על גשר שנבנה על
ידי אותו גביר, שבשעתו קיבל את

הבומחים בה' ושמים בו מבטחם,
אינם צריכים להרבות
בהשתדלות, כי הקב"ה דואג לכל
מחסורם ומזונם.

וענין נשגב זה מבואר בלשונו של
רבי אברהם בן הרמב"ם
בחיבורו המספיק לעובדי ה' (שער
הבטחון), וז"ל: מי שאינו בוטח בה'
יתעלה, הרי הוא מן המורדים
והסוררים, ולכן יענישו ה'
בהכרחת פרנסתו, וכמו שאמר דוד
בניגוד לדורשי ה', 'כפירים רשו
ורעבו' (שם), עכ"ל.

וכבר כתב בחובת הלכבות (שער
הבטחון פ"ז) אמרו על אחד
מהחסידים, שהיה לו שכן סופר
מהיר, והיה מתפרנס משכר
סופרותו, אמר לו יום אחד היאך
ענינך?! אמר לו בטוב - בעוד ידי
שלימה, ולערב היום ההוא נגדעה
ידו, ולא כתב בה שאר ימיו, והיה
זה ענשו מהא-ל יתברך על אשר
בטח על ידו.

הגביר שהתגאה ונשאר מחוסר כל

הגאון בעל החפץ חיים זצ"ל היה
רגיל לחזור על מעשה שיש

רחמנים שיתנו לו נדבות, וכך כיתת את רגליו וסבל יסורים רבים.

בשבת אחת התארח באכסניה לעניים, ושם נפגש עם הגאון הנ"ל, כאשר נפגשו שניהם, פרץ העני בבכי מר, ואמר לו עוד נשמעות באזני מילותיך שאמרת לי שלא אתגאה יותר מדי, שגלגל חוזר בעולם.

הסוסים שדימו עצמם כמלאכים

הרה"ק מראפשיץ זי"ע ראה פעם עשיר המתגאה בעשרו, ומחזיק עצמו לבעל כשרון נפלא, והיה מדמה בנפשו שעל ידי חכמתו הגדולה התעשר. ניגש אליו ואמר לו, פעם אחת יצא הבעש"ט הקדוש זי"ע לדרך ארוכה בעגלה רתומה לשני סוסים, וכאשר אך יצא לדרכו מיד קפצה לו הארץ, הסוסים התחילו לדהור במהירות רבה, דלגו על הרים וגבעות, עפו על עיירות וכפרים, תוך כדי כך דיברו הסוסים ביניהם, סוס אחד אמר,

זכות הבניה מאת הממשלה, אבל הגשר היה בנוי רק בשביל משאות קלים, ולא לגדודי פרשיו של הצאר שהגיעו עם מרכבות גדולות עמוסים במשא כבד, ומחמת כובד המשקל נשבר הגשר, וכמה מפקדים ועשרות חיילים נפלו ונהרגו, דבר זה היה נחשב כבגידה בצאר עצמו, ובפרט שהגשר נבנה על ידי יהודי, ברור היה שאחת דינו למות.

כל עוד רוחו בו, רץ העשיר לביתו, לקח תיבה מאוצרו ונמלט מהעיר, כאשר שם בטחונו על כספו, שכאשר יראו האנשים את רכושו בודאי יקבלוהו בכבוד גדול בכל מקום אליו יגיע, אבל כאשר פתח את התיבה, ראה לתדהמתו הרבה, שמרוב המהירות והבהילות טעה טעות חמורה, במקום לקחת תיבה של שמרי כסף, נטל עמו תיבה של שמרי חובות, שאין לו בהם עכשיו שום תועלת, ואינם שווים מאומה, נוכח הגביר לראות שהוא עני ואביון, ובלית ברירה החל לחזר על הפתחים וביקש מיהודים

ישיבילו ויצליחו בכל עניניהם וחפציהם, ויוכלו להרויח כסף לחיותם, אבל לפעמים שוכח האדם את העיקר, שהקב"ה הוא הנותן לו כח לעשות חיל, ותולה את הצלחתו בכשרונותיו ובכוחו וחילו, עד שנעשה בטוח בלבו שאינו כסתם בן אדם, אלא אדם מיוחד במינו... במשך הזמן כבר מתחיל לדמות שלא יתכן שיש לו שכל אנושי, ומוכרח להיות שהוא מלאך... עד שיום אחד מחליט הקב"ה לקחת ממנו את הכשרון ואת הכסף, ואז מתברר לו כי הוא רק סופ...

אני חושב שאנחנו מלאכים ולא סוסים... ענה לו חברו הסוס, אבל בכל זאת מרגיש אני עצמי רעב כסוס וכדו'... אמר לו הסוס הראשון כאשר נגיע למחוז חפצנו נדע את האמת, אם יוליכו אותנו לאורות הסוסים (שמאהל), הרי סוסים אנחנו... ואם נעלה השמימה נדע כי מלאכים אנחנו...

והמשיך הרה"ק מראפשיץ בדברי תוכחה, הסכת ושמע, הקב"ה הוא הזן והמפרנס מקרני ראמים עד ביצי כינים, והוא הנותן לכל אדם שכל וכשרונות למען

פֶּן תֹּאכַל וְשָׁבַעְתָּ וּבָתִּים טוֹבִים תִּבְנֶה וּגְו', וְרַם לְבָבְךָ
וְשָׁכַחְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וּגְו', וְאִמְרָתְךָ בְּלִבְךָ כְּחֵי וְעֵצִים
יְדֵי עֲשֶׂה לִי אֶת הַחֵיל וּגְו' (ה, יב-יז).

בלבבך", שאין זה רק חשש שמא תאמר, אלא וודאי סופך הוא שתאמר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, כי זה טבע האדם ומציאותו שיחשוב שבכוחו ובפעולתו בידו לעשות הכל.

טבע האדם לומר כוחי ועוצם ידי וגו'

הסבא מקעלעם זצ"ל היה רגיל בלשונו לומר על פסוק זה, שלא אמרה התורה 'פן תאמר' בלבבך, אלא נאמר 'ואמרת'

כל העצות וההחלטות הם מה'

אלא אם יעשה הטוב יצליחחו
שכרו, ואם יעשה הרע יכריתנו
עונשו.

המתחרט על מעשיו בעסקי פרנסתו
אינו מאמין בה'

הבעש"ט הקדוש זי"ע אמר,
שצריך כל אדם לידע
שכל מאורעותיו וכל מעשיו הכל
הוא בהשגחת השם ית', והוא
המכנים לו במחשבתו לעשות כל
מה שהוא עושה.

וממתיק בזה מאמר חז"ל רשעים
מלאים חרמות,
דלכאורה קשה אם יש להם תמיד
הרהורי חרטה על עבירות שבידם,
מפני מה קורא להם 'רשעים'?!
אלא שאין הכוונה שמתחרטים על
מילי דשמיא, אלא על מילי
דעלמא, כגון אם הייתי קונה בנין
זה לפני כמה שנים, או איילו
עשיתי עסק זה, כמה הייתי
מתעשר, וזה שקר ודמיון גדול,
מפני שהסיבה האמיתית שלא
קנה או עשה עסק זה, הוא מפני
שהשי"ת לא רצה שיתעשר,

התרגום מבאר פסוק זו, 'ותדכר
ית ה' אלקך שהוא יהיה
לך עצה ליקני נכסין', מפורש מזה
שלא די להאמין שקניית הנכסים
היא מאת ה', אלא אף העצה
וההחלטה על קניית הנכסים, אין
הוא בעצמו המחליט, אלא הקב"ה
הוא שנתן בלבבו את הסיבות
שיעלה בדעתו לקנות הנכסים.

וכמו שאומרים בשם הצמח צדק
על הכתוב השלך על ה'
יהבך והוא יכלכלך, שיש כאן כפל
לשון, דאם השלך על ה' יהבך,
הרי לבטח הוא יכלכלך, אלא שיש
אדם שמששים מבטחו בה', אבל
אין לו את 'הכלים' כיצד
להתפרנס, ועל זה אמר והוא
'יכלכלך' מלשון כלים, שהקב"ה
גם יבין לך הכלים כיצד
להתפרנס בהרחבה.

כמו שכתב הרמב"ן (סוף פרשת בא)
שאין לאדם חלק בתורת
משה רבינו ע"ה, עד שיאמין שכל
דברינו ומקרינו כולם נסים, אין
בהם טבע ומנהגו של עולם כלל,

נמצא שאינו מאמין שהכל הוא בהשגחת השי"ת, ועל כן נקראים 'רשעים', אלא הכל הוא על פי רצון העליון, כאמרם ז"ל (ברכות לג, ב) הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

האדם דומה לתינוק המוטל בעריסה

הגאון בעל החפץ חיים זצ"ל היה רגיל לומר בזה הלשון: בן אדם דומה לתינוק המונח בעריסה ומדמה במחשבתו שבכחו לעשות כל מה שחפץ, כאשר אליבא דאמת אין בכחו לעשות מאומה, והרי הוא מונח בעריסה כאבן שאין לו הופכין.

הקב"ה מסבב כל הסיבות

ולכך צריך האדם להתחזק באמונה שלימה בה', להכיר ולידע שהוא המסבב כל הסיבות, והמהווה כל הוויות, והאריך בזה בספר מכתב מאליהו (ח"א) וזה לשונו: כשאנו רואים אחד מצליח בעסקיו, מחשבתינו מבחנת תיכף את הסיבות לזה,

ואנו אומרים שהוא מסוגל ויודע את מהלך העסק היטב, וגם הוא בעל מרץ רב וכו', לכן הוא מצליח, וכשאנו רואים צבא אחד מצליח במלחמה, אנו מבחינים תיכף, כי צבא זה חילו רב, וכלי נשק רב לו, ושר הצבא מלומד במלחמה וכו', ועל כן מנצח תמיד על ידי עצותיו המכוונות, הרי שמחשבתנו בבחינת 'כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה', אבל הכתוב הרי צווח ואומר (קהלת ט, יא) 'לא לחכמים לחם לא לנבונים עושר ולא לגבורים מלחמה', אין האדם עושה מאומה.

לכך עלינו לחשוב הרבה ולחזק את האמונה בלבותינו, ולדעת שהסיבות כולן מיד ה', הנה כל אשר נראה כסיבה, איננה אלא מסובב, כי כל המצליח לא הצליח בשביל שהוא חכם, אלא יען כי חפץ ה' שיצליח, על כן עשהו חכם, שר הצבא אינו מנצח מפני שהוא גיבור, אלא מפני שנגזר שינצח, על כן נתנה בו הגבורה, ותיכף כאשר יגזר שלא יצליח יותר, אז לא ינצח יותר,

ולא יצליח יותר, ואיה חכמתו וגבורתו.

עשירות גודמת להתקרב אל ה'

נכדו של הרה"ק רבי לייב שרה'ם
זי"ע הגיע להרה"ק מקאצק
זי"ע, ביקש ממנו הרה"ק מקאצק
שיחזור באזניו על דברי תורה

ששמע מזקינו ז"ל, ואמר לו ששמע
מאתו פירוש נפלא בפסוק זה, 'ורם
לבבך' דכאשר לבני ישראל יש
עשירות, באים לבחינת 'ורם
לבבם', ועי"ז 'ושכחת' היינו שהם
שכיחים תמיד אצל השי"ת, מחמת
שאין להם דאגת פרנסה, על ידי
זה יש להם שהות לחשוב עצות
האיך להתקרב להשי"ת.

כס"ד

אתה זקוק לישועה? שירובים? רפואות? פרנסה?

האלמנות והיתומים בבית שמש הם התשובה לזה!
תשמח את לבבם של 720 נפשות של היתומים והאלמנות בעיר בית שמש
והקב"ה ישמח את שלך בכל מילי דמייבב

ארגון לחמי מרדכי

שעומד תחת נשיאות הגה"צ רבי מאיר איתמר רוזנבוים שליט"א

שולחים מדי שבת בשבתו חבילות גדולות של בשר, ודגים, חלות, דיפס, מזונות,
קוגלעך, ממתקים ומתנות עבור היתומים וכו' עד לפתח ביתם של

**720 נפשות של אלמנות ויתומים
בעיר בית שמש**

זכות חבילה
לאלמנה ויתומים לשנת
\$250

24 שעות במתן בסתר האט ליינ - 845-286-1007

או ע"י הקוויקפעי
3875090@gmail.com

או ע"י דאנרס פאונד OJC פלעטשער וכו' וכו'
LACHMEI MORDCHAI Tax I.D.# 87-1279722

אשריר בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא